ПОЯС АДЗІНСТВА РЭГІЁНАЎ

Выстаўка дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва «Пояс Адзінства» разгарнулася ў зале ўрачыстых цырымоній Палаца Незалежнасці

Экспазіцыя прымеркавана да святкавання Дня народнага адзінства. Кожны рэгіён падрыхтаваў стэнд з работамі разнастайных відаў народнага мастацтва, характэрнымі для вобласці.

Так, Магілёўшчына знакамітая сваёй керамікай. Мясцовыя майстры выпрацавалі ўласны ўнікальны стыль стварэння глінянага посуду і цацак. Брэсцкі рэгіён прадставіў традыцыйнае і сучаснае мастацтва краю. Даўніну ўвасабляюць экспанаты музейнага фонду, а сучаснасць — работы вышыўкі і ткацтва. Асноўная ідэя стэнда Гомельскай вобласці — «Рай на зямлі». Метафарычнае паняцце гамяльчане перадаюць праз унікальнасць мясцовых абрадаў і песень. Гродзенская вобласць зрабіла ў сваім стэндзе акцэнт на традыцыях ткацтва, выпечкі караваяў, стварэння выцінанак. Віцебшчына ў Палацы Незалежнасці экспануе «маляванкі» ў выглядзе размаляваных дываноў, аформленых у рамкі, і прэзентуе ўменне спіральнага пляцення выбараў з саломкі. Мінская вобласць дэманструе тэхналогію пляцення паясоў і вырабу драўнянага посуду. Аўтары тэматычнай зоны сталіцы зрабілі акцэнт на саломапляценні і выцінанках.

Адкрыў выстаўку **міністр культуры Анатоль МАРКЕВІЧ.** Па яго словах, свята народнага адзінства сімвалізуе сабой узаемаразуменне, узаемапавагу і добразычлівыя адносіны паміж людзьмі. Наша мова, літаратура, мастацтва, музыка з'яўляюцца культурным кодам нацыі, што вызначае беларусаў сярод усіх народаў свету. Анатоль Маркевіч растлумачыў, чаму выстаўка атрымала назву «Пояс Адзінства». «Пояс — гэта гістарычная рэч, якая заўсёды аберагала яе ўладальніка ад розных хвароб і напасцяў, з'яўляючыся самым распаўсюджаным элементам нацыянальнага касцюма ўсіх жыхароў Беларусі. Сёння, я ўпэўнены, што кожны з нас атрымае сапраўдную асалоду ад тых здабыткаў, што нам падарылі вялікія майстры. Мы будзем мець магчымасць дакрануцца да нашай вялікай спадчыны, вытокаў і каранёў», — сказаў міністр культуры.

Старшыня Беларускага саюза мастакоў Глеб ОТЧЫК адзначыў, што выстаўка ў Палацы Незалежнасці можа стаць яшчэ адным крокам да заснавання ў краіне музея дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва. «Мастацтва яднае наш народ, розныя дзяржаўныя ўстановы, рознага кшталту мастакоў і нашы рэгіёны. Выстаўка вельмі яскравая. Я лічу, што гэта першы штуршок да з'яўлення ў нашай краіне музея дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва. Беларускі саюз мастакоў пра гэта марыць, дбае, і, я спадзяюся, мы вернемся да гэтага пытання», — падкрэсліў Глеб Отчык.

Старшыня савета спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі, рэктар Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Кацярына ДУЛАВА заўважыла: на выстаўцы аб'яднаны традыцыі, што немагчыма пераацаніць: «Я сёння асабліва ганаруся, што наша выстаўка агучана спрадвечнай музыкай. Мы слухаем сёння спаконвечныя беларускія народныя інструменты, тую культуру, якая нарадзілася з нетраў народнай творчасці. Я маю на ўвазе прафесійную культуру. Нашы інструменты здольныя выконваць вельмі складаныя партытуры. Я ганаруся тым, што гэта робіць у тым ліку і наша выдатная творчая моладзь».

Марыя ДАДАЛКА.

Сядзі і глядзі

Святочны эфір на «Беларусь 3»

Заўтра, 17 верасня, наша краіна святкуе Дзень народнага адзінства. І гэтай падзеі прысвечаны тэматычны эфір сацыякультурнага тэлеканала. Увазе гледачоў прадставяць кінастужкі, у тым ліку і дакументальныя, а таксама канцэрт заслужанага артыста Беларусі Руслана Аляхно «За жыццё».

У дзённым эфіры пабачым дакументальны фільм «Перазвон» (2021) Яўгена Сяцько. Гэты аповед-прысвячэнне расказвае пра тысячы спаленых вёсак у часы Вялікай Айчыннай вайны і дае магчымасць гледачам пераасэнсаваць тыя падзеі ў сучасным свеце. У вячэрнім эфіры пакажуць таксама дакументальны фільм згаданага рэжысёра «Мяжа», які ўбачыў свет да 80-годдзя аб'яднання Усходняй і Заходняй Беларусі. У кінатворы — жывыя сведкі тых падзей і аб'ектыўныя разважанні гісторыкаў, а высновы ўжо кожны зробіць сам.

Можна будзе пераглядзець і мастацкую кінастужку «Дняпроўскі рубеж» (2009) Дзяніса Скварцова. Нагадаем, фільм распавядае аб тым, як у пачатку Вялікай Айчыннай вайны, калі войска нямецка-фашысцкіх захопнікаў імкліва прасоўвалася па тэрыторыі Савецкага Саюза, горад Магілёў, Дняпро, Буйніцкае поле надоўга затрымалі націск ворага. Асновай для фільма сталі абарона Магілёва ў жніўні 1941 года і так званы Дняпроўскі рубеж — рэальная гістарычная падзея.

А потым тэлеаўдыторыю чакае канцэрт Руслана Аляхно «За жыццё». І ўжо ў вячэрнім эфіры на «Беларусь 3» пакажуць дакументальны фільм «Мяжа» (выйшаў на «Беларусьфільме» ў 2019) і мастацкую кінастужку «Вадзіцель аўтобуса» (1983).

Алена ДРАПКО.

Запрашальнік

Жыццё па той бок мяжы ў рэтраспектыве гісторыі

У Дзень народнага адзінства, 17 верасня, у палацавым ансамблі і Ратушы Нацыянальнага гісторыка-культурнага музея-запаведніка «Нясвіж» адбудуцца тэматычныя мерапрыемствы, прымеркаваныя да святочнага дня.

Як расказалі ў адміністрацыі музея-запаведніка, распачне свята канцэртная праграма аматарскіх калектываў Нясвіжскага раёна «Мы разам!», якая пачнецца ў 15.00 у Тэатральнай зале палацавага ансамбля.

Праз гадзіну ў гарадской Ратушы запланавана прэзентацыя абноўленай часткі экспазіцыі, прысвечанай паўсядзённаму жыццю людзей у міжваенныя дзесяцігоддзі, — «Нясвіж у міжваенны час. Людзі і падзеі». Адна з залаў пастаяннай экспазіцыі Ратушы з дапамогай музейных прадметаў раскажа наведвальнікам аб жыцці людзей у 1920—30-я гады XX стагоддзя. У прыватнасці, як было па тую частку мяжы.

Нагадаем, што пасля падпісання Рыжскага дагавора ў 1921 годзе тэрыторыя Беларусі была падзелена на дзве часткі — заходнюю і ўсходнюю. Мяжа праходзіла па сучаснай Мінскай вобласці. Тагачасны Нясвіж разам з іншымі заходнімі гарадамі і сёламі ўвайшоў у склад Польшчы.

На прыкладзе тэмы «Нясвіж у міжваенны час. Людзі і падзеі» аўтары экспазіцыі паспрабавалі паказаць асаблівасці тагачаснага жыцця Нясвіжскага павета.

«Трэба сказаць, што галоўным лейтматывам экспазіцыі праходзіць тэма ўз'яднання тэрыторыі заходняй і ўсходняй частак Беларусі, кансалідацыі беларускай нацыі пасля прымусовага і гвалтоўнага «рыжскага падзелу», — патлумачыў сутнасць экспазіцыі **дырэктар Нацыянальнага музея-запаведніка «Нясвіж» Дзмітрый ЯШЧАНКА** і запрасіў усіх ахвотных наведаць выстаўку, каб на ўласныя вочы пабачыць гістарычныя сведчанні ўмоў тагачаснага жыцця і пераканацца ў палітычных хібах, што адбіліся на лёсах соцень тысяч беларусаў.

Вольга АНУФРЫЕВА.

ДВУХМОЎНЫЯ СШЫТКІ І НЕПЕРААДОЛЬНАЯ МЯЖА

Калекцыянер Уладзімір ЛІХАДЗЕДАЎ разам з гістарычным музеем падрыхтаваў выстаўку да Дня народнага адзінства

У Дзень народнага адзінства амаль усе дзяржаўныя ўстановы плануюць правядзенне розных мерапрымстваў, прымеркаваных да свята. Вось і Нацыянальны гістарычны музей зладзіў тэматычную выстаўку. Мы пабывалі там, калі экспазіцыю яшчэ толькі рыхтавалі для наведвальнікаў: расстаўлялі экспанаты, падключалі ТВ-экраны і развешвалі банеры з гістарычнымі сведкамі. Аб задумцы выстаўкі «Звяздзе» расказаў дырэктар Нацыянальнага гістарычнага музея Аляксандр ХРАМОЙ:

— Да Дня народнага адзінства наш музей падрыхтаваў выставачны праект, звязаны з падзеямі аб'яднання Заходняй Беларусі з БССР. У 1921 годзе наш народ па-жывому падзялілі мяжой, перасекчы якую было амаль немагчыма. Наша выстаўка паказвае шлях беларускага народа да аб'яднання. Гэта матэрыялы прэсы Заходняй Беларусі і БССР. Падзеі, звязаныя з паходам Чырвонай арміі. А таксама адлюстраванне лёсаў людзей, якія ў той час жылі на тэрыторыі Беларусі, расповед аб іх міжканфесійным і міжнацыянальным адзінстве. Мы раскажам аб перашкодах, якія давялося пераўжыць беларускаму народу на шляху да адзінай нацыі, адзінай тэрыторыі. Таксама можна будзе даведацца аб дзеячах, якія імкнуліся да аб'яднання, напрыклад, аб старшыні Савета народных камісараў Аляксандры Чарвякове.

Падчас стварэння гэтай выстаўкі разам з Нацыянальным гістарычным музеем працаваў гісторык і калекцыянер Уладзімір Ліхадзедаў. Шмат рэчаў, якія складаюць экспазіцыю, знайшоў менавіта ён:

— Вядома, будуць прадстаўлены таксама экспанаты фондаў Нацыянальнага гістарычнага музея і Нацыянальнага гістарычнага архіва. З таго, што дадаў уласна я, назаву найперш друкарскі станок, на якім друкаваліся лістоўкі. Будзе прадстаўлена і беларуская прэса 1921—1939 гадоў, якая выдавалася на тэрыторыі Заходняй Беларусі. Там адлюстравана жыццё беларусаў таго часу, іх праблемы, звязаныя з мовай, прызнаннем нацыянальнасці, закрыццём школ. Даволі цікавая, праўдзівая інфармацыя, якую, акрамя як з гэтых газет, больш нідзе не возьмеш. Таксама з маёй калекцыі на выстаўцы дэманструюцца пісьмовыя прылады, якімі карысталіся жыхары як Заходняй, так і Усходняй Беларусі. І ўнікальная экспазіцыя, прысвечаная тагачаснай школе: тут і сшыткі, і алоўкі, і чарніліцы. У Польшчы існавалі беларускамоўныя гімназіі, але іх было мала. Гэтых школ не хапала. Па сшытках прасочваецца палітычная сітуацыя ў краіне: пачынаецца вучэбны год 1939-га — вучань піша па-польску. Той жа самы сшытак у кастрычніку-лістападзе — і там ужо запісы на іншай мове.

— Вы анансавалі, што на выстаўцы можна будзе пазнаёміцца з беларускай прэсай тых гадоў. Раскажыце, калі ласка, у чым яе адметнасць?

— Пісалі аб праблемах, звязаных з адукацыяй. Аб прыгнёце беларусаў, апалячванні: падчас перапісу насельніцтва ў графе «нацыянальнасць» пазначалі людзей як палякаў, хоць яны былі беларусамі.

— А што наконт цэнзуры? Бо тое, што вы згадалі, даволі вострыя тэмы. Відавочна, што яны не падабаліся ўладам.

— Можна сказаць, што беларуская прэса не падвяргалася цэнзуры, бо час яе існавання быў зусім кароткі. Яе проста закрывалі. Год-два, мабыць менш, і выдання няма. У некаторых выданнях увогуле паспявалі выйсці адзін-два нумары. Польскім уладам праўда, што гучала ў беларускай прэсе, не падабалася. Большая частка тых газет выходзіла на беларускай мове, менавіта кірыліцай. Самае галоўнае, што ў розных заходнебеларускіх партый, нягледзячы на разыходжанні ў палітычных поглядах, меркаванне наконт беларускага пытання было адзіным — аб'яднанне.

Уладзімір Ліхадзедаў расказаў, што сваю калекцыю ён збіраў больш за 47 гадоў і што такой калекцыі, прысвечанай Беларусі, больш ні ў кога ў свеце няма. Каб пазнаёміцца з выстаўкай «17 верасня — Дзень народнага адзінства» падрабязней, запрашаем вас наведаць Нацыянальны гістарычны музей.

Арына КАРПОВІЧ. Фота аўтара.

Даты | Падзеі | Людзі

16 ВЕРАСНЯ

У краіне

1906 год — нарадзіўся (г. Буда-Кашалёва) Валянцін Пятровіч Дрозд, савецкі военачальнік, віцэ-адмірал. Служыў на караблях Балтыйскага флоту. Удзельнік грамадзянскай вайны ў Іспаніі, савецка-фінскай вайны 1939—1940 гадоў. З 1941-га камандаваў эскадрай караблёў Балтыйскага флоту, удзельнік абароны Ленінграда. Атрад караблёў пад яго камандаваннем здзейсніў пераход з Таліна ў Кранштат, ажыццявіў эвакуацыю абаронцаў паўвострава Ханка. Загінуў у 1943 годзе на лядовай трасе пад Кранштатам. Яго імем названы эсмінец на Балтыйскім флоце і вялікі супрацьлодкавы карабель Паўночнага флоту.

1931 год — нарадзіўся (в. Зарачаны Полацкага раёна) Пётр Фёдаравіч Лысенка, беларускі археолаг, доктар гістарычных навук, прафесар. Працаваў у Інстытуце гісторыі НАН Беларусі. Даследаваў курганы XI—XII стст., старажытныя гарады Тураў, Брэст, Пінск, Слуцк, Мазыр і інш. Вынікам шматгадовых даследаванняў у Брэсце і Тураве стала стварэнне археалагічных музеяў «Бярэсце» і «Старажытны Тураў». Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

1937 год — нарадзіўся Барыс Іванавіч Луцэнка, рэжысёр, педагог, заслужаны дзеяч мастацтваў, народны артыст Беларусі. Быў рэжысёрам, галоўным рэжысёрам, рэжысёрам-пастаноўшчыкам Беларускага тэатра імя Я. Купалы і Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М. Горкага. Сярод найлепшых пастановак: «Зацюканы апостал» і «Таблетку пад язык» А. Макаёнка, «Вяртанне ў Хатынь» А. Адамовіча і многія іншыя.

У свеце

1857 год — Джэйн Пірпонт з Бостана атрымала аўтарскія правы на песню «One Horse Open Sleigh», больш вядомую як «Jingle Bells». Гэтая калядная песенька была напісана для прадстаўлення ў нядзельнай школе, і цяпер без яе не абыходзіцца ніводнае калянднае свята.

1914 год — расійскай Дзяржаўнай Думай быў прыняты закон аб забароне продажу гарэлкі на час вайны.

1918 год — заснаваны ордэн Чырвонага Сцяга. Першы савецкі ордэн. Быў заснаваны для ўзнагароджання за асаблівую адвагу, самаадданасць і мужнасць, праяўленыя пры абароне сацыялістычнай Айчыны. Ордэнам Чырвонага Сцяга таксама ўзнагароджваліся вайсковыя часці, ваенныя караблі, дзяржаўныя і грамадскія арганізацыі. Аж да заснавання ордэна Леніна ў 1930 годзе ордэн Чырвонага Сцяга заставаўся вышэйшым ордэнам Савецкага Саюза.

Так гаварыла...

СІМОНА ДЭ БАВУАР:

«Жадаць свабоды сабе — значыць жадаць свабоды іншым».

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.44	19.23	12.39
Віцебск —	6.33	19.14	12.41
Магілёў —	6.34	19.13	12.39
Гомель —	6.32	19.09	12.37
Гродна —	7.00	19.38	12.38
Брэст —	7.02	19.38	12.36

Месяц

Першая квадра 13 верасня. Месяц у сузор'і Вадаліва.

Імяніны

Пр. *Домны, Аляксея, Захара, Івана, Пятра, Яфіма.*
К. *Камііі, Людмілы, Эдзіты, Карнеля, Цыпрыяна.*

Фота Анатоля КЛЯШЧУКА.

ЗАЎТРА

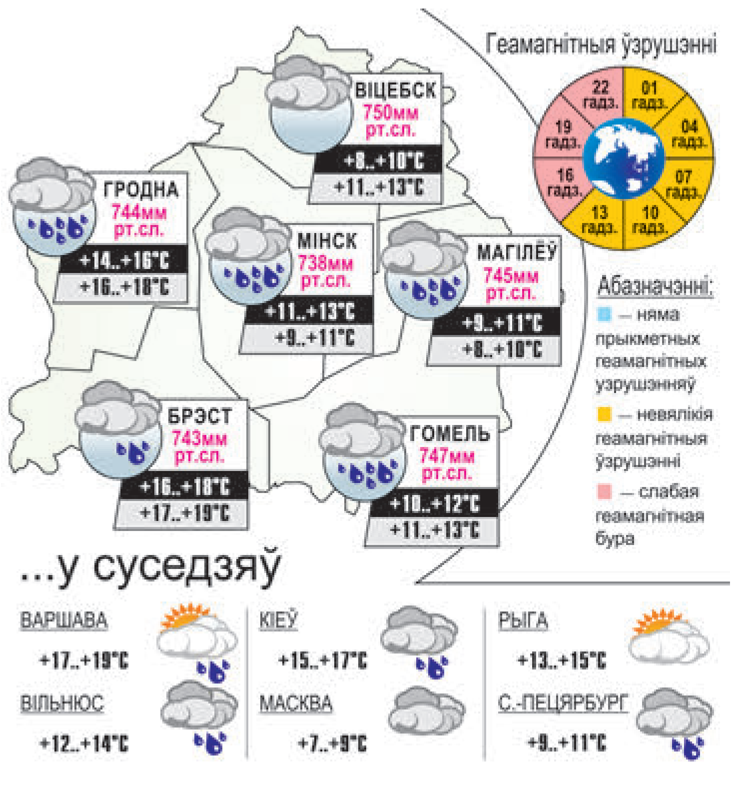

УСМІХНЕМСЯ

Чаму халадзільнікі квадратныя, а каструлі і талеркі круглыя? І ў выніку ў цябе нічога нармальна не залазіць у халадзільнік пры тым, што паміж талеркамі застаецца безліч пустога бескарыснага месца.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
для зваротаў: zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2352.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 15 верасня 2021 года.